

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการออกหมายจับโดยศาล

ผู้เขียน

นางสาวศศิวิมล เสมอใจ

ปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมชาย ปรีชาศิลป์กุล

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการออกหมายจับโดยศาลจากปรากฏการณ์จริงว่ามีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540 และพ.ศ.2550 หรือไม่เพียงใด โดยเป็นการศึกษาจากหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกหมายจับและการศึกษาจากข้อมูลในทางสถิติและตัวอย่างคำร้องขอออกหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีลักทรัพย์, ยักยอก และฉ้อโกง จากสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการศึกษาจากข้อมูลในทางสถิติ (Statistical) พบว่าศาลมีแนวโน้มการอนุมัติหมายจับค่อนข้างสูงคือร้อยละ 90 ของคำร้องขอออกหมายจับทั้งหมด และจากการศึกษาตัวอย่างคำร้องขอออกหมายจับที่ได้รับการอนุมัติหมายจับแล้วพบว่าในคดีลักทรัพย์ซึ่งเป็นคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงเกิน 3 ปีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่มีเหตุอันควรในการออกหมายจับ แต่ในคดียักยอกและฉ้อโกงซึ่งเป็นคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี ส่วนใหญ่จะใช้เพียงพยานหลักฐานที่มาจากผู้กล่าวหาเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งไม่น่าจะมีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากนัก และพบว่าพนักงานสอบสวนจะอ้างเหตุว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีมากที่สุด ซึ่งก็มีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากการตีความในเรื่องผู้ต้องหาจะหลบหนีค่อนข้างกว้างและไม่ชัดเจนเท่าที่ควร รวมถึงการออกหมายเรียกก็ไม่มีความหมายบัญญัติชัดเจนว่าจำเป็นต้องมีการออกหมายเรียกก่อนหรือไม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของผู้ถูกออกหมายจับ นอกจากนี้ในการพิจารณาพยานหลักฐานประกอบการออกหมายจับของศาลนั้น ศาลมักจะเห็นพ้องตามเหตุในการออกหมายจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจค่อนข้างมาก สะท้อนให้เห็นว่าการใช้อำนาจในชั้นการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังเป็นไปในทิศทางกรมมุ่งปราบปรามอาชญากรรม (Crime Control) เป็นสำคัญ โดยถือหลักการรวบรวมพยานหลักฐานที่จะเป็นโทษแก่ผู้ต้องหามากกว่าพยานที่เป็นคุณ เพื่อที่จะสามารถนำตัวผู้ต้องหาไว้ในอำนาจรัฐให้ได้ อันขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนและให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนก่อนที่จะเข้ามาสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาให้มากที่สุด

The research's purpose is to study the law enforcement on arrest warrant issue in reality and to answer of the research question if the law can protect people's freedom and rights that have been guaranteed by 2540 B.E. and 2550 B.E. Constitutions. The information used in this research consists of legal principles about arrest warrant issuing procedure, and the collected statistical data and the samples of the police arrest warrant petitions in robbery, embezzlement, and fraud cases from Muang Chiang Mai Police Station.

According to the statistical data analysis, the result revealed that the court's tendency to approve arrest warrants is respectively high (90 percents of sampled arrest warrants petitions). Moreover, the study of sampled arrest warrant petitions shows that most robbery cases, the crime with 3 years maximum rate of penalty, use reasonable cause to grant arrest warrants. On the other hand, the court used probable cause in granting arrest warrants in embezzlement and fraud, which also have 3 years maximum rate of penalty. The accuser's allegations are used as evidence in embezzlement and fraud cases although this sort of evidence does not have much weight of reliability. The police inquiry officials often use the probability to escape from arrest to get arrest warrants. In using tendency to escape from arrest as the reason, it seems to be a problem in practice since the interpretation of 'escape' is vague and ambiguous. There is no law that state distinctively if it necessary to issue the summons before issuing arrest warrants.

In considering evidence before issuing arrest warrants, the courts often approve the police officers' reason. This reflects that the police officers use their inquisitorial authority for crime control purpose. They tend to collect unbeneficial evidences to the accused than the beneficial ones in order to take the suspect under their control. This practice contradicts to the constitution principles that the court is needed to take cross-examination role to the police inquiry officials to protect people's freedom and rights before get involve in the criminal justice procedure.